

На третьому заключному рівні управління інформаційною безпекою підприємства вже реалізуються на практиці заплановані заходи, йде усунення інформаційних загроз підприємства, які вже виникли [8].

У зв'язку з розвитком і ускладненням техніки велике значення відіграє людський фактор, який в даний час потрібно у всіх сферах життя суспільства. Проте, працівник організації є одним з потенційно можливих джерел витoku конфіденційної інформації. Внаслідок чого підприємства зазнає фінансових втрат.

Таким чином, необхідно сказати, що для протидії загрозам конфіденційної інформації організація повинна розробити заходи і процедури щодо запобігання загрозам інформаційної безпеки та мінімізації фінансових і інших збитків у випадку настання таких ситуацій. Так само інформаційна безпека має на увазі контроль подій, які впливають на безпеку даних.

Список використаних джерел:

1. Бурячок В.Л. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: Підручник / В.Л. Бурячок, Г.М Гулак, В.Б. Толубко. К. : ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. 449 с.
2. Top 10 Global Business Risks for 2016: [Електронний ресурс]. URL: <http://www.agcs.allianz.com/assets/PDFs/Reports/AllianzRiskBarometer2016.pdf>.
3. Литвиненко О. Інформація і безпека. Нова політика. 1998. № 1. С. 47–49.
4. Горбатюк О.М. Сучасний стан та проблеми інформаційної безпеки України на рубежі століть. Вісник Київського університету імені Т. Шевченка. 1999. Вип. 14. С. 46–48.
5. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України. International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.
6. Сороківська О.А. Інформаційна безпека підприємства: нові загрози та перспективи. Вісник Хмельницького національного університету 2010. № 2. Т. 2. С. 32–35.
7. Карлін М. І. Борисюк О. В. Управління державними фінансами: посібник / М.І. Карлін, О. В. Борисюк. Луцьк : ПП Іванюк, 2013. 273 с.
8. Крюков О.І. Інформаційна безпека держави в умовах глобалізації. Державне будівництво. 2007. № 2. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_2_12.

Слободянюк О. В., д.е.н., професор
Одеського торговельно-економічного інституту
Київського національного
торговельно-економічного університету,
м. Одеса, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ОБ'ЄКТИ, СУБ'ЄКТИ

В умовах планової економіки, коли більшість підприємств базувалося на державній формі власності, держава твердими централізованими адміністративними мірами в основному регулювала економічні процеси. Підприємствам не було необхідності приділяти настільки пильну увагу забезпеченню своєї економічної безпеки. [1].

Існує велика кількість визначень «економічної безпеки підприємств».

Економічна безпека підприємства — це стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання погроз і для забезпечення стабільного функціонування підприємства в даний час і в майбутньому [1].

Економічна безпека підприємства — це такий стан даного господарського суб'єкта, при якому життєво важливі компоненти структури і діяльності підприємства характеризуються високим ступенем захищеності від небажаних змін [2].

Економічна безпека фірми (підприємства, організації) — це такий стан корпоративних ресурсів (ресурсів капіталу, персоналу, інформації і технології, техніки та устаткування, прав) і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільш ефективно їхнє використання для стабільного функціонування та розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам [2].

Економічна безпека підприємства - це стан захищеності життєвом важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх погроз (джерел небезпеки), формований адміністрацією і колективом підприємства шляхом реалізації системи мір правового, економічного, організаційного, інженерно-технічного і соціально-психологічного характеру [2].

Економісти виділяють систему економічної безпеки підприємства, метою якої є своєчасне виявлення і запобігання як зовнішнім, так і внутрішнім небезпекам і погрозам, забезпечення захищеності діяльності підприємства і досягнення цілей бізнесу.

Для забезпечення безпеки в систему економічної безпеки повинні увійти: об'єкт безпеки; суб'єкти безпеки; механізм забезпечення безпеки; комплекс практичних дій по забезпеченню безпеки.

Об'єкт — це те, на що спрямовано дії суб'єкта по забезпеченню його безпеки. В даний час в економічній літературі немає чіткості в розумінні й однозначному трактуванні об'єктів економічної безпеки. Об'єктами безпеки на різних ієрархічних рівнях виступають: економічна система держави, галузь народного господарства, економіка регіону, чи фірма підприємство будь-якої організаційно-правової форми, домашнє господарство, особистість.

Суб'єкти безпеки - ті організації, державні інститути, служби, окремі особистості (оперативні працівники, співробітники служб безпеки і т.п.), що забезпечують безпеку об'єкта на основі практичних дій, приведенні в дію механізму забезпечення безпеки й організації практичних дій. [3].

З'ясування причинно-наслідкових зв'язків, послідовності протікання подій по забезпеченню економічної безпеки, впливу різних факторів на ці події дають можливість визначити концептуальну модель — механізм забезпечення економічної безпеки. Він являє собою теоретичне обґрунтування послідовності подій, що відбуваються, по забезпеченню економічної безпеки. Це свого роду умовний образ, схема динаміки забезпечення економічної безпеки, що включає декілька логічно послідовних ланок.

Під факторами реалізації можливостей по забезпеченню економічної безпеки розуміють такі причинно-наслідкові зв'язки, що існують у системі забезпечення безпеки, що виступають рушійними силами, спонукальними мотивами перетворення можливості в дійсність і максимізації зусиль у використанні внутрішніх резервів.

Основою організації, планування і здійснення практичних дій усієї системи забезпечення економічної безпеки є аналіз концепції загрози, оцінка характеру реальних і потенційних внутрішніх і зовнішніх небезпек і загроз, кризових ситуацій, а також інших несприятливих факторів. Система реальних і потенційних загроз не є постійною, і такі загрози можуть з'являтися і зникати, наростати і зменшуватися, при цьому буде змінюватися і їхню значимість для економічної безпеки.

Усі фахівці розділяють точку зору, про те, що система безпеки підприємства повинна будуватися на визначених принципах:

1) комплексність, чи системність; 2) пріоритет мір попередження; 3) безперервність; 4) законність; 5) плановість; 6) ощадливість; 7) взаємодія; 8) сполучення гласності і конфіденційності; 9) компетентність.

Традиційно система безпеки підприємства містить у собі ряд наступних підсистем: економічна безпека; техногенна безпека; екологічна безпека; інформаційна безпека; пожежна безпека.

Для управління економічною безпекою підприємства виділяють такі основні періоди: повсякденний, загрозливий і кризовий.

Повсякденно здійснюються контроль безпеки на підвідомчих об'єктах і територіях, гасіння несприятливих тенденцій і т.д. [4].

Стратегічна (макроекономічна) складова економічної безпеки — збір і аналіз стратегічної інформації про глобальні процеси в економіці, політику, технології і т.д., що можуть зробити який-небудь вплив (позитивне чи негативне) на розвиток підприємства. Ціль стратегічного рівня ухвалення рішення (відкриття нового виробництва, упровадження на ринок нового товару чи послуги і т.п.) полягає у визначенні напрямку подальшого розвитку підприємства. Ці рішення визначають потребу зорієнтуватися на ринку і проаналізувати перспективи його розвитку, тобто розглянути ще не заповнені конкурентами ринкові ніші.

Оперативно-тактична складова економічної безпеки — збір і аналіз оперативно-тактичної інформації для прийняття керівництвом обґрунтованих рішень по поточним проблемах підприємства. Ціль оперативно-тактичного рівня ухвалення рішення (будівництво чи придбання будинку під новий цех, навчання персоналу для випуску нової продукції чи надання нової послуги), знаючи напрямок подальшого розвитку, — вибрати оптимальний шлях його досягнення і мінімізувати витрати руху цим шляхом [5].

Результатом забезпечення економічної безпеки підприємства є стабільність його функціонування, прибутковість, особиста безпека персоналу.

Для кожного підприємства використовується відповідний комплекс мір, що адекватно відповідає як його внутрішній, так і зовнішній обстановці. Перехід до ринкових відносин зажадав від фахівців з безпеки здатності орієнтуватися в таких

нових областях діяльності, як організація захисту комерційної таємниці і персоналу підприємства.

Забезпечення збереження комерційної таємниці (зведень) - це не тільки правова, організаційна, але і психологічна задача. Приступаючи до конкретної роботи, важливо зрозуміти її цінність, необхідність.

В основі прояву таємниці - професійної, державної, комерційної - лежить недовіра між суб'єктами діяльності. І чим більше ступінь недовіри, тим більше таємниць, які можуть використовуватись як засіб оборони чи нападу, одержання вигод.

Ринкове виробництво містить у собі економічну волю і конкуренцію. Щоб запрацював механізм товарно-ринкового саморегулювання, необхідна величезна кількість товаровиробників, що будуть мати і реалізовувати на практиці свої економічні інтереси. [5].

Таким чином, в основі конкурентних відносин, боротьби за споживача й одержання благ у виді прибутку лежить розходження економічних інтересів суб'єктів ринкових відносин і визначена недовіра між ними.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про основи національної безпеки України" № 2091-VIII від 08.06.2017. – Режим доступу zakon.rada.ua
2. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством. - К.: КНЕУ, 2005. – 824 с.
3. Лоханова Н. Система управління станом економічної безпеки підприємства: проблемні питання, концепція розвитку/ Н. Лоханова// Економіст. – 2005. – №2. – С. 52 – 56.
4. Пономаренко В.С., С.В. Кавун. Концептуальні основи економічної безпеки. Монографія. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. – 256 с.
5. Горячева К.С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореф. дис. канд. ек.наук: 08.06.01. – К..Нау,2006. – 17 с.

Сюйва В. В., студентка

Науковий керівник: Пиріг С. О.,

к.е.н., доцент, Луцький національний
технічний університет, м. Луцьк, Україна

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку України суттєво підвищується значення фінансової стійкості та фінансової безпеки торгівельних підприємств та підходів до її оцінки. Забезпечити необхідний рівень фінансової безпеки будь-якого підприємства, зокрема і торгівельного, це досить складне завдання, яке не можливо вирішити без ґрунтовної оцінки фінансового стану та фінансових можливостей торгівельних підприємств.

Систематизація та узагальнення положень наукової літератури з питань фінансів підприємств [1-3], фінансового аналізу [4, 5], фінансового менеджменту